

УДК 637.5'62:636.2.033:338.314

PROFITABILITY OF BEEF PRODUCTION OF BULLS DIFFERENT GROWTH RATES OF LIVE WEIGHT FROM BIRTH TO SLAUGHTER
РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧНИНИ ВІД БУГАЙЦІВ ЗА РІЗНОЇ ШВИДКОСТІ РОСТУ ВІД НАРОДЖЕННЯ ДО ЗАБОЮ

Крук О.П. / Kruk O.P.

к. с.-г. н., / k.a.s.,

ORCID: 0000-0001-9975-8994

Угнівенко А.М. / Ugnivenko A.M.

д. с.-г. н., проф. / d.a.s., prof.

ORCID: 0000-0001-6278-8399

Кос Н.В. / Kos N.V.

к. с.-г. н., доц. / k.a.s., prof.

ORCID: 0000-0001-6320-5140

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,**м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15, 03041**National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,**Kyiv, Heroiv Oborony, 15, 03041*

Анотація. У роботі розглядається ефективність виробництва яловичини від бугайців молочних і м'ясних порід за різної швидкості росту їх живої маси від народження до забою. Доведено, що за збільшення середньодобових приростів живої маси тварин до забою рентабельність виробництва яловичини зростає як у відносно скороспілих м'ясних порід і української чорно-рябої молочної, так і у великорослих та голштинської.

Ключові слова: рентабельність, швидкість росту до забою, м'ясна і молочна худоба.

Вступ. Підвищення економічної ефективності виробництва яловичини поетапним збільшенням її кількості та поліпшенням якості, зниженням собівартості та одержанням максимального рівня рентабельності є актуальним. В Україні велику рогату худобу на забій здають за живою і забійною масою з урахуванням її вгодованості. У світі приймання та оплату за тварин на м'ясопереробних підприємствах проводять не лише за вказаними ознаками, а й з урахуванням конформації, товщини жирового поливу, кольору жирової і м'язевої тканин, мрамуровості м'яса, що позитивно позначається на економіці його виробництва.

Мета роботи – оцінити ефективність виробництва яловичини від бугайців основних молочних і м'ясних порід України за різної швидкості їх росту від народження до забою для здачі на м'ясопереробні підприємства відповідно до прийнятих у різних країнах світу систем.

Огляд літератури. Для досягнення беззбитковості виробництва яловичини у підприємствах з поголів'ям тварин від 20 до 100 голів середньодобовий приріст має становити принаймні 550 г, а понад 100 голів – 698 г. Подолання збитковості виробництва яловичини вимагає підвищення середньодобових приростів великої рогатої худоби до 600 г [2]. Одним із показників, який визначає ефективність виробництва м'яса є ціна на тварин, за якою виробники реалізують їх на переробні підприємства [1]. Низький рівень середньодобових приростів та невисока реалізаційна ціна негативно впливають

на економіку виробництва яловичини. Рівень продуктивності за добу та вирощування тварин до певної живої маси впливають як на собівартість виробництва, так і на реалізаційну ціну м'яса великої рогатої худоби. Гарантована висока м'ясна продуктивність тварин є основою управління складовими вирощування та реалізації тварин, тобто собівартістю та ринковою ціною одиниці продукції.

Матеріал і методика досліджень. У господарстві «Агрікор – Холдинг» Прилуцького району Чернігівської області оцінювали м'ясну продуктивність бугайців трьох м'ясних порід – абердин-ангуської (АА), південної (ПМ), поліської (ПлМ), у т. ч. знам'янського типу (ЗМ) та голштинської (Г) молочної. Забій худоби провели у ВКФ «Укрпромстач – 95» ЛТД Переяслав – Хмельницького району Київської області. Продуктивність молодняку української м'ясної породи (УМ) вивчали у СТОВ «Воля» Золотоніського району Черкаської області. Забій його провели на Золотоніському птахокомбінаті та Черкаському м'ясокомбінаті.

М'ясну продуктивність молодняку української чорно-рябої молочної породи (УЧР), досліджували у ФГ «Журавушка» Броварського району Київської області. Забій тварин проводили у забійному цеху ФГ «Журавушка» (с. Калинівка). Швидкість росту живої маси визначали відповідно до вимог ICAR [3]. Оцінювання конформації (м'ясистості) туш проводили відповідно до методик ЄС. Класи товарної якості напівтуш встановлювали візуально. За цього брали до уваги їх товарний вигляд та полив жиром. Туші класифікували після забою на п'ять класів: E, U, R, O, P [5]. Ступінь покриття туш підшкірним жиром оцінювали за п'ятьма класами. Економічну ефективність визначали порівнюючи витрати на вирощування бугайців, виручку від їх реалізації, отриманий прибуток та рентабельність залежно від швидкості росту до забою. Формуючи ціну на реалізовану яловичину за урахування конформації та ступеня покриття туш підшкірним жиром використали методики, наведені у працях [4, 5].

Результати власних досліджень. За збільшення швидкості росту живої маси тварин від народження до забою рентабельність виробництва яловичини зростає як у відносно скороспілих порід (АА, ЗМ, ПМ) і української чорно-рябої молочної породи (УЧР) так і у великорослих (УМ, ПлМ) та голштинської (Г) (табл. 1).

Найвищий її рівень під час вирощування є бугайців великорослої української м'ясної породи за реалізації тварин зі збільшенням приростів живої маси. Це пояснюється найменшим накопиченням у їх тушах жирової тканини і обрізування її під час зачистки.

За підвищення швидкості росту тварин, реалізуємих за урахування конформації та товщини підшкірного жиру, рентабельність виробництва яловичини також зростає. За системою JMGA дослідні тварини української чорно-рябої молочної породи, віднесені до класів В4 і В3. За обрахування рентабельності вони отримують зниження її показника за реалізації яловичини з рахуванням системи JMGA, де базова ціна знижується залежно від класу, до якого віднесена туша та породи тварин. За реалізації бугайців українських

м'ясної і чорно-рябої молочної порід за сортністю яловичини рентабельність збільшується за збільшення швидкості росту. У тварин української чорно-рябої молочної породи за підвищення конформації і покриття підшкірним жиром рентабельність виробництва яловичини зростає.

Таблиця 1

Рентабельність виробництва яловичини за різної швидкості росту бугайців від народження до забою

Спосіб реалізації худоби	Середньодобовий приріст, г	Порода, тип						
		УМ	УЧР	АА	ЗМ	ПМ	ПЛ М	Г
За живою масою	до 550	–	4,3	–	–	–	–	–
	551–600	–	9,1	–	–	–	–	–
	651–700	–	22,9	–	–	–	–	–
	701–800	56,4	31,6	15,3	19,0	37,4	28,4	39,4
	801–850	74,4	–	46,6	36,7	45,3	31,7	50,2
	851–900	75,3	–	55,2	72,4	64,5	51,6	65,4
	понад 900	79,0	–	–	–	–	–	–
За масою туш	до 550	–	-5,9	–	–	–	–	–
	551–600	–	0,17	–	–	–	–	–
	651–700	–	12,9	–	–	–	–	–
	701–800	88,5	21,6	25,2	30,2	53,6	38,0	63,2
	801–850	111,1	–	56,4	55,6	60,7	37,6	64,4
	851–900	118,1	–	72,5	93,8	79,6	69,6	76,5
	понад 900	134,5	–	–	–	–	–	–
За сортами яловичини	до 550	–	-8,1	–	–	–	–	–
	551–600	–	-2,0	–	–	–	–	–
	651–700	–	11,3	–	–	–	–	–
	701–800	-1,7	18,3	–	–	–	–	–
	801–850	-2,7	–	–	–	–	–	–
	851–900	-1,1	–	–	–	–	–	–
	понад 900	16,8	–	–	–	–	–	–
За конформацією туш та покриттям підшкірним жиром	до 550	–	2,4	–	–	–	–	–
	551–600	–	4,6	–	–	–	–	–
	651–700	–	17,9	–	–	–	–	–
	понад 700	–	26,9	–	–	–	–	–
За системою JMGA	до 550	–	-47,0	–	–	–	–	–
	551–600	–	-45,9	–	–	–	–	–
	651–700	–	-33,2	–	–	–	–	–
	понад 700	–	-28,0	–	–	–	–	–

Заключення і висновки. За збільшення швидкості росту живої маси бугайців від народження до забою рентабельність виробництва яловичини зростає як у відносно скороспілих м'ясних порід так і у великорослих.

Література:

1. Маньковський А. Я., Антонюк Т. А. Реалізація і переробка забійних тварин: [монографія]. – К.: ТОВ «Інтерконтиненталь-Україна», 2013. – 284 с.
2. Яців С. Перспективи розвитку м'ясного скотарства в сільськогосподарських підприємствах регіону // Аграрна економіка. – 2012. – Т. 5. – № 3-4. – С. 9-13.
3. International Committee for Animal Recording (ICAR), 2009. International agreement of recording practices / Approved by the General Assembly held in Niagara Falls, USA, on 18 June 2008. – Section 3. – P. 91-189.
4. Beef language white paper. Appendix E. March 2015. – 16 p.
5. Commission of the European Communities 1982. Commission of the European Communities (Beef Carcass Classification) Regulations. Council Regulations 1358/80, 1208/81, 1202/82. Commission Regulations 2930/81, 563/82, 1557/82, Commission of the European Communities, Brussels.

References:

1. Mankovskyi A. Ya. Antoniuk T. A. (2013). Realizatsiia i pererobka zabiinykh tvaryn [Realization and processing of slaughtered animals] Monohrafiia, K., TOV «Interkontynental-Ukraina». – 284 p.
2. Yatsiv S. (2012) Perspektyvy rozvytku miasnoho skotarstva v silskohospodarskykh pidpriemstvakh rehionu [Prospects for the development of beef cattle in agricultural enterprises in the region] in Ahrarna ekonomika [Agrarian Economy], vol. 5, issue 3-4, pp. 9-13.
3. International Committee for Animal Recording (ICAR), 2009. International agreement of recording practices / Approved by the General Assembly held in Niagara Falls, USA, on 18 June 2008. – Section 3. – P. 91-189.
4. Beef language white paper. Appendix E. March 2015. – 16 p.
5. Commission of the European Communities 1982. Commission of the European Communities (Beef Carcass Classification) Regulations. Council Regulations 1358/80, 1208/81, 1202/82. Commission Regulations 2930/81, 563/82, 1557/82, Commission of the European Communities, Brussels.

Abstract. The efficiency of beef production of dairy and beef bulls different grows rates of their live weight from birth to slaughter was presented in an article. It has been proved, if the average daily gain of animals before slaughter increase, the profitability of beef production of both precocious beef breeds and Ukrainian Black-and-White dairy breed, as well as of slow-gaining and Holstein raises.

Key words: profitability, growth rate of live weight to slaughter, beef and dairy cattle.

Статтю відправлено: 08.10.2019 р.
© Крук О.П., Угнівенко А.М., Кос Н.В.